

**BESZÁMOLÓ A 2016. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATOK ELLÁTÁSÁRÓL**

MEZŐBERÉNYBEN

1.¹ A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2014. évben		2015. évben		2016. évben	
Állandó bejelentett lakosok száma: 10.647 fő		Állandó bejelentett lakosok száma: 10.541 fő		Állandó bejelentett lakosok száma: 10.424 fő	
Születések száma: 76 fő		Születések száma: 95 fő		Születések száma: 78 fő	
0-18 éves korig: 2.008 fő	ebből fiú: 1.013 fő	0-18 éves korig: 2.002 fő	ebből fiú: 1.006 fő	0-18 éves korig: 1962 fő	ebből fiú: 992 fő
	ebből lány: 995 fő		ebből lány: 996 fő		ebből lány: 970 fő
Elhunytak száma: 178 fő		Elhunytak száma : 171 fő		Elhunytak száma: 151 fő	

2.² Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
- egyéb, a Gyt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

Ellátás megnevezése	Támogatásban részesültek száma 2016. december 31.-i állapot szerint (fő)	Állami támogatás (Ft)	Önkormányzatot terhelő kiadás (Ft)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 2016. év során (tájékoztató jellegű)	577	0	0
Ebből: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri támogatása (augusztus, természetbeni támogatás, Erzsébet utalvány)	565	3.277.000	0
Ebből: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri támogatása (november, természetbeni támogatás, Erzsébet-utalvány)	561	3.253.800	0
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (augusztus, november)	0	0	0
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás:	0	0	0
Szünidei gyermekétkeztetés:			
- tavaszi:	105	179.550	0
- nyári:	107	3.354.450	0

¹ Készítette a Mezőberényi Polgármesteri Hivatal Szociális Csoportja.

² Készítette a Mezőberényi Polgármesteri Hivatal Szociális Csoportja.

Ellátás megnevezése	Támogatásban részesültek száma 2016. december 31.-i állapot szerint (fő)	Állami támogatás (Ft)	Önkormányzatot terhelő kiadás (Ft)
- őszi:	101	172.710	0
- téli:	121	0	482.790
Rendkívüli települési támogatás (Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás)	169	0	2.329.000
Gyermekétkeztetés (önkorm. rendelet)	29	0	49.690
Autóbusz (vásárolt bérletek)	1500	0	892.500
Összesen:	3835	10.237.510	3.753.980

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától **jegyzői** hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak köre: A jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2016. évben 37.050.- Ft-ot),
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza (2016. évben 39.900.-Ft), vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. (Nagykorú gyermek jogosultságát házasságkötése esetén az új családban felül kell vizsgálni.)

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára. Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát (570.000 Ft-ot), vagy együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét (1.995.000 Ft-ot) meghaladja. (Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.)

A jövedelemszámításnál irányadó időszak: rendszeres jövedelem esetén - kérelem benyújtását megelőző hónap, nem rendszeres jövedelem esetén megelőző egy év átlaga.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény eseti támogatás összege 5.800.- Ft gyermekenként. Az állam 100%-ban biztosította a támogatást. Emellett ingyenes tankönyvellátásban és étkezésben is részesülnek a rászoruló gyermekek.

2016. évben 577 fő gyermek részére került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a kérelem elutasítására nem került sor.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a családba fogadó gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője - határozatlan időre - állapítja meg.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában - az augusztus hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett -,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában - a november hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett - pótlékot folyósít.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesülő egyszeri támogatás összege 8.400.-Ft gyermekenként (jelenleg ebben a támogatásban senki nem részesül).

A Mezőberényben élő 0-18 éves gyermekek közel **29,4%-a** jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. A megelőző évekhez képest csökkent a 0-18 éves korú gyermekek létszáma és a támogatásban részesülők száma is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül hátrányos helyzetű 154 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 53 fő, amely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 26,68 % illetve 9,18 %-a. Ez az arány 2015. évben fordítva volt, a hátrányos helyzetű gyermekek száma alacsonyabb volt a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számához képest.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés:

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától ingyenesen kell biztosítani:

a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették;

az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

Szünidei gyermekétkeztetés:

(1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó

intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2016. évben a tavaszi szünetben 105 fő, a nyári szünetben 107 fő, őszi szünetben 101 fő és a téli szünetben 121 fő gyermek vette igénybe a szünidei gyermekétkeztetést. A tavaszi, a nyári és az őszi szünidei gyermekétkeztetésre 3.706.710.-Ft állami támogatás érkezett. A téli étkezés az önkormányzatot terhelte 482.790.-Ft összegben.

Rendkívüli települési támogatás:

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére az önkormányzat rendeletében meghatározottak szerint 2015. március hó 01. napjától rendkívüli települési támogatást nyújt.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.24) önkormányzati rendelet (továbbiakban: R.) 15. § (1) bekezdése értelmében rendkívüli települési támogatás állapítható meg annak a létfenntartási gondokkal küzdő személynek, akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (28.500.-Ft), egyedülálló esetében a 150%-át, vagy háztartása létfenntartásáról más módon gondoskodni nem tud, mert

b) a gyermek neveléséhez, gondozásához, a gyermek taníttatásához, gyógykezeléséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba történő visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadásai keletkeztek.

Az R. 16. § (2) bekezdése alapján a rendkívüli települési támogatás eseti jellegű támogatás, melynek legkisebb összege 2.000.- Ft.

Rendkívüli települési támogatásban (gyermek neveléséhez, gondozásához, taníttatásához, óvodáztatásához) 2016. évben 169 család (50 támogatási eset) részesült, összesen 2.329.000.-Ft összegben. Elutasított kérelem 14 esetben volt, melynek oka, a folyósítási feltételeknek nem felelt meg, 2 esetben az eljárás megszüntetésre került, oka hiánypótlást nem csatolt.

A Humánügyi Bizottság az oktatási intézmények (általános iskola, és az óvodák) részére a gyermekek étkeztetéséhez támogatást nyújt. Ilyen étkezési támogatásban 2016-ben 29 gyermek részesült 49.690.-Ft összegben.

A Humánügyi Bizottság átruházott hatáskörében eljárva a Mezőberényben lakó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, általános és középiskolai tanulók részére kérelemre,

valamint a mezőberényi iskolák javaslata alapján elsősorban hátrányos helyzetű családoknak, például ha a családban:

- a) három vagy több gyermek van,
- b) sajátos nevelési igényű gyermek van,
- c) egyedülálló szülő neveli,
- d) szociális és egyéb körülményei miatt nehéz helyzetben van természetbeni juttatásként támogatást nyújthat a helyi járatú autóbusz havi bérletéhez.

A Bizottság a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, nem mezőberényi lakóhelyű tanulói részére is - az iskola javaslata alapján - támogatást nyújthat.

2016-ben 1500 autóbuszbérlet lett vásárolva. 6 hónapon keresztül havonta átlagosan 150 fő, majd szeptembertől 4 hónapon keresztül havonta átlagosan 150 fő kapott bérletet.

Rendszeres kapcsolatot tartunk a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóival.

Többek között környezettanulmányok készítésében, a családokkal való kapcsolattartásban adnak segítséget. A krízishelyzetben lévő családokról folyamatos az információ csere. A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet – ami főként anyagi helyzet miatt van - igyekszünk közösen megoldani. A gazdasági válság a munkanélküliség magával hozta, hogy egyre több család kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulanak, amit azonban csak lokalizálni tudunk, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló összegekből nem lehet.

3.³ Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január 1-jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

Mezőberény Város Önkormányzata kötelezően ellátandó feladatoként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást integrált intézményén, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálaton keresztül biztosítja. Békés járási ellátási területtel a Család- és Gyermekjóléti Központ a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ keretein belül működik. A két szint számos együttműködési területen kapcsolódik egymáshoz.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi

³ Átemelve a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat beszámolójából.

igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

A jogszabályok a gyermekjóléti szolgálat feladataként elsősorban a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését, illetve megszüntetését jelölik meg. Alapelvként az önkéntességet rögzítik, mely szerint valamennyi, a gyermek fejlődését biztosító ellátás igénybevétele alapvetően a szülők döntésén alapszik, és szülőt erre kötelezni csak törvényben meghatározott esetekben, hatósági intézkedés kezdeményezésével lehet.

A gyermekjóléti szolgálat feladatellátása rendkívül összetett, - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

3.1.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

a) **Tájékoztatás, információnyújtás**, különösen azokról a gyermeki jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki, szellemi egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével.

b) **Szociális segítőmunka** keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában. Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját környezetében jelentkező erőforrásait „természetes támaszait”, továbbá azokat a szolgáltatásokat, melyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését.

c) **Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése** céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.

d) Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése

e) Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés

f) Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

g) Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés

h) Munkanélküliek, adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékkal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybeteg, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére **tanácsadás biztosítása**

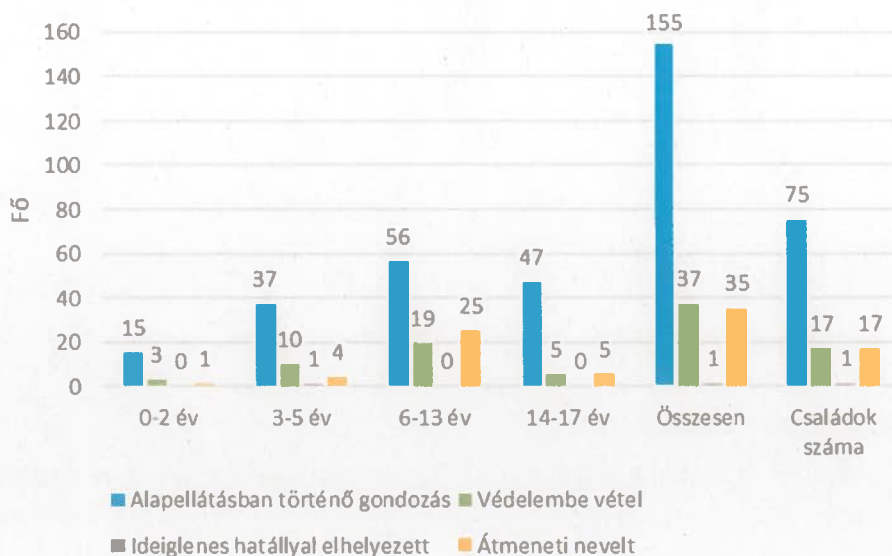
i) Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása

j) **Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése**, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

3.1.2. Gondozási tevékenység mutatószámai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2016. évben összesen 228 gyermekkel és annak 110 családjával állt segítő kapcsolatban. Korcsoportonkénti megoszlás tekintetében a legtöbb gondozott gyermek általános iskolás korú, őket követik közel azonos arányban a 14-17 éves fiatalok és az óvodás korúak, míg legalacsonyabb számban a 0-2 éves korosztály jelenik meg a szociális segítő munkában. Az esetek 68%-ban a gyermekek gondozása önkéntes együttműködésen alapuló alapellátás keretében folyik.

1. ábra Gondozásban részesülő száma ellátási forma és korcsoport szerint, 2016.

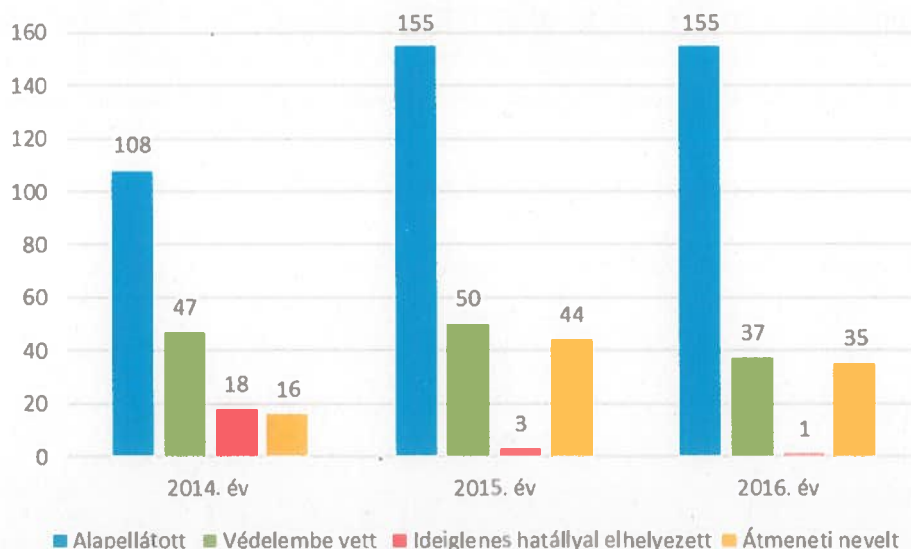
A már említett, 2016. január 1-én hatályba lépő jogszabályi változások következtében a hatósági eljárásban részt vevő családok gondozását a család- és gyermekjóléti központok, esetmenedzserei vették át.

Az esetmenedzser a segítő folyamatba bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítő szakemberét. Az együttműködés során a családsegítő elsősorban a vérszerinti család körülményeinek alkalmassá tételében (családlátogatás, munkahely keresés, szülői képességek fejlesztése), míg az esetmenedzser elsősorban a szülő-gyermek kapcsolattartás szervezésében, előkészítésében, a különböző szakemberek együttműködésében vállal feladatot. Előfordul azonban, hogy a két szakember együttesen találkozik a szülőkkel, vagy tesz közös családlátogatást. Fontos az esetmenedzser és a családsegítő szoros együttműködése, az információcsere a gyermekek mielőbbi védelembevételének megszüntetése, illetve hazagondozása céljából.

2016-ban 1 alkalommal került sor ideiglenes hatályú kiemelésre. Ebben az esetben a szolgálatunk családgondozója a kijelölt esetmenedzser és az érintett jelzőrendszeri tagok is úgy ítélték meg, hogy az adott gyermek családjában történő további nevelkedése nagymértékben károsítaná a gyermek egészséges testi-lelki fejlődését. Ennél a családoknál a lelkiismeretes családgondozói munka, valamint a jelzőrendszeri tagok példaértékű együttműködése sem volt elegendő a veszélyeztetettség megszüntetésére.

Nevelésbe vett gyermek a 2016-os évben 35 fő volt, amely az előző évhez képest tapasztalt 20%-os csökkenés ellenére még mindig magasnak számít. Ezek a gyermekek vagy nevelőszülőknél, vagy pedig gyermekotthonokban élnek és nevelkednek, ahol megkapják a számukra megfelelő ellátást, gondozást.

2. ábra Gyermekjóléti szolgáltatásban ellátottak száma, 2014-2016.

Az alapellátásban lévő gyermekek száma megegyezik az elmúlt év adataival (155). Ideiglenes hatállyal egy gyermek került elhelyezésre.

3.1.3. Szakmai tevékenységek mutatószámai

Ahogy az 1. számú táblázat is mutatja, a szakmai tevékenységek száma az előző év adataihoz viszonyítva 38%-kal, 17 946-ra növekedett. 2016. évhez hasonlóan, a tavalyi évben is emelkedett a segítő beszélgetések száma. A családok egyre inkább rá vannak szorulva a lelki támogatásra. Sokat jelent számukra a problémák közös megbeszélése, a lelki terhek megosztása, majd a tanácsadást, információnyújtást követően a megoldás közös kialakítása. A tavalyi évhez képest némiképpen csökkent a jogi tanácsadás. Továbbra is nagyon sokszor találkoznak a családsegítők nézeteltérésben álló családokkal, ahol vagy a szülők, vagy a szülő gyermekével, vagy más családtaggal áll konfliktusban. Tapasztalataink szerint a családok nem rendelkeznek megfelelő konfliktusmegoldási stratégiákkal, ezért elmélyülhetnek értelmetlennek tűnő vitákban, melyet segítség nélkül nem képesek megoldani, a tovább mérgesedő helyzet pedig váláshoz, családok széthullásához vagy a gyermekek kiemeléséhez is vezethet.

Szinte minden családnál megjelenik az információnyújtás, tanácsadás, családlátogatás, mint szakmai tevékenység.

A mentális, pszichológiai tanácsadásra vonatkozó igény évről-évre emelkedő tendenciát mutat, a szolgáltatás a teljes lakosság számára elérhető.

1. táblázat Szakmai tevékenységmutatók 2015-2016.

Megnevezés	2015. év	2016. év
	Szakmai tevékenységek száma (halmozott adat)	Szakmai tevékenységek száma (halmozott adat)
Információnyújtás	3269	5010
Tanácsadás	2501	2744
Segítő beszélgetés	1807	2044
Hivatalos ügyekben való közreműködés	3981	6460
Családlátogatás	903	1225

Pszichológiai tanácsadás	170	301
Jogi tanácsadás	55	40
Konfliktuskezelés	321	122
Összesen	13 007	17 946

A kezelt problémák típusait vizsgálva alábbi táblázat szemlélteti, hogy a gyermeknevelési problémák igen jelentős számban vannak jelen, de magas számban jelentkeznek a szülők vagy a család életviteli nehézségei, melyek együttesen jelentenek veszélyeztető tényezőt a gyermek(ek)re.

2. táblázat Kezelt problémák száma, 2015-2016.

Probléma típusa	Érintett gyermekek száma:	
	2015. év	2016. év
Anyagi	180	113
Gyermekevelési	164	403
Gyermekeintézménybe való beilleszkedési nehézség	39	46
Magatartászavar, teljesítményzavar	41	23
Családi konfliktus (szülő-szülő, szülő-gyermek)	55	84
Szülők vagy család életvitele	168	157
Szülői elhanyagolás	17	1
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	14	5
Fogyatékoság, retardáció	9	15
Szenvedélybetegség	6	5

Tapasztalataink alapján összességében elmondható, hogy ellátottaink körében növekedett a tartósan szegény családok, ezzel párhuzamosan a veszélyeztetett gyermekek száma, csökkent a szülők motiváltsága, érdektelenné, apatikussá váltak. A településen élő, szolgálatunkkal kapcsolatba kerülő családok jelentős része rendkívül alacsony jövedelemből és egyre rosszabb lakás- és szociális körülmények között él. Az esetek jelentős részében egyik, illetve mindkét szülő álláskereső, az ezzel járó anyagi nehézségek a legtöbb családnál konfliktusokat idéznek elő, melyek kezelése több esetben igényelt segítséget. A higiénés körülmények, és a szülők egészségi állapota is romlást mutat, így a gyermekek testi, lelki fejlődésének feltételei is kedvezőtlenebbek, melyek iskolai sikertelenségekhez, lelki betegségekhez és devianciákhoz vezethetnek.

A gyermeknevelés terén főként az jelenti a problémát, hogy a szülők következtlen, ráhagyó nevelési módszereket alkalmaznak, nem fordítanak kellő odafigyelést gyermekeik tanulmányi munkájára, szabadidejük hasznos eltöltésére, illetve az életkorukból adódó problémáikra.

Éppen ezért a jövőben is nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a prevenciós tevékenységekre. Lehetőségként tekintünk a munkánkat segítő, közösségformáló csoportos tevékenységek szervezésére a gondozott gyermekek és szüleik bevonásával.

A gyermeket - fejlődése során – egyre több és több olyan szakember veszi körül, akiknek feladata nem csak az, hogy a saját szakterületének keretein belül a gyermek egészséges fejlődését biztosítsa és nyomon kövesse. Legalább ilyen fontos feladata az, hogy amikor ebben a fejlődésben, a gyermeket

körülvevő és rá ható környezetben, problémát észlel, azt a megfelelő időben, a megfelelő módon és a megfelelő helyen jelezze. Minden jelzőrendszeri tag köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a család- és gyermekjóléti szolgáltató felé. Hatósági intézkedést köteles kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy más, súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén is.

Az elmúlt évben összesen 160 jelzést küldtek a jelzőrendszer tagjai Szolgálatunkhoz, melyek megoszlási számát az alábbi táblázat szemlélteti:

3. táblázat Jelzőrendszer által küldött jelzések száma, 2015-2016. év

Jelzőrendszeri tagok	Jelzések száma	
	2015. év	2016. év
Egészségügyi szolgáltató	5	6
Ebből: védőnői jelzés	4	4
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	5	3
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	1	12
Közüoktatási intézmény	117	117
Rendőrség	10	9
Ügyészség, bíróság	0	0
Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	0	1
Pártfogó felügyelő	0	2
Állampolgár	5	7
Járási Gyámhivatal	3	3
Összesen:	146	160

Az előző évhez hasonlóan továbbra is az oktatási intézményekből érkezik a legtöbb jelzés, mely az összes jelzések számát tekintve is igen jelentős. Ezekben az intézményekben már erőteljesen megjelennek a gyermekek magatartási problémái, a családi konfliktusok okozta feszültségek, tanulási problémák. Az igazolatlan iskolai hiányzások száma is magas, még annak ellenére is, hogy 2012. szeptember 1-től a tanulók tankötelezettsége a 16. életévük betöltését követő tanítási év végével megszűnik, s az ő hiányásaikról az iskola már nem küld jelzést a gyermekvédelmi rendszer felé.

Az állampolgároktól érkezett jelzések száma emelkedést mutat, ami jelzi, hogy a gyermekek jóléte és az egymásra való odafigyelés fontos a lakosság számára. A zárt adatkezelés lehetőséget biztosít arra, hogy a veszélyeztetettség feltárása során sem derül fény a jelzést tevő személy kilétére.

Pártfogó felügyelői szolgálatától 2 fiatalokú ügyében érkezett kockázatértékeléssel kapcsolatos megkeresés.

A rendőrségi jelzések többsége a szülők között elmergesedett viszony miatt érkezik, amikor a konfliktus hevessége rendőri intézkedést tett szükségessé. Ezekben az esetekben a szülők figyelmen kívül hagyják a jelen lévő gyermek érzelmi sérülékenységét, ezáltal veszélyeztetik őt.

4. táblázat Szabálysértést, bűncselekményt elkövetett gyermekek száma, 2015-2016. év

Megnevezés		Gyermekek száma	
		2015. év	2016. év
Szabálysértés	Gyermekek	0	6
	Fiatalok	0	5
	Összesen:	0	11
Bűncselekmény	Gyermekek	0	0
	Fiatalok	5	0
	Összesen:	5	0

A rendőrségtől 2016. évben 0-17 évesekkel kapcsolatban 9 esetben érkezett jelzés, mely összességében 11 gyermeket érintett. Közülük 6 gyermek, és 5 fiatalok követett el szabálysértést, bűnműködés nem fordult elő.

A szabálysértés ügyekben érkezett jelzések között előfordult családi veszekedés, vasúti közlekedés biztonságának veszélyeztetése, szabálysértési értékre elkövetett lopás vétsége, szabálysértési értékre erdőben jogellenes fakivágással elkövetett lopás vétsége.

Nagykorú személyekkel kapcsolatban két esetben érkezett a rendőrségtől jelzés a tavalyi évben.

5. táblázat Bántalmazások, elhanyagolások fajtái, száma, 2015-2016.

Megnevezés		Gyermekek száma	
		2015.	2016.
Bántalmazott	Fizikai	2	0
	Lelki	9	4
	Szexuális	0	0
Elhanyagolt	Fizikai	13	1
	Lelki	17	0

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód minden formáját, amelyek a gyermek túlélésének, egészségének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy lehetséges sérelmét eredményezik.

Szerencsésnek mondható, hogy 2016. évben tovább folytatódott mind a bántalmazott, mind az elhanyagolt gyermekek számának csökkenése. Ebben szerepet játszik a jelzőrendszeri tagok példaértékű együttműködése és a családgondozók lelkiismeretes munkája.

2016. évben a bántalmazások száma egyharmadára, 11-ről 4-re, míg az elhanyagolásoké 30-ról 1-re csökkent a 2015. évi adatokhoz képest. Szexuális bántalmazásról a tavalyi évben sem érkezett jelzés.

Az érintett családok köréről elmondható, hogy a fő problémákat a szülők közötti konfliktusok, a család életvitele, esetleges megélhetési nehézségek és szenvedélybetegség jelentik.

3.1.4. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer bemutatása, működtetése:

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást

igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés az eredményesség elengedhetetlen feltétele. Tevékenységük összehangolása a prevenció szempontjából, de a veszélyeztetettség megszüntetése kapcsán is rendkívül fontos, a kapcsolattartás éppen ezért velük folyamatos. A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál és hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén feygyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

Az együttműködés szinterei

A 2016-os évben szolgálatunk 15 esetben szervezett **esetkonferenciát**, 214 esetben **esetmegbeszélést**, mely összesen 67 ellátott személyt érintett. Ezen alkalmakon a családsegítőkön kívül részt vettek a családdal kapcsolatban álló szakemberek, az esetmenedzser, valamint a család- és gyermekjóléti központ jelzőrendszeri tanácsadója.

A megfelelő és gyors információáramlás érdekében a családgondozók havonta egy-egy alkalommal **fogadóórát** tartottak az általános iskola alsó és felső tagozatán. A látogatások alkalmával a tanárok, tanítók, osztályfőnökök személyesen jelezték a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos információkat a családsegítők számára, melyekről írásos feljegyzés készült. Ezen felül a jelzőrendszeri tagok számára havonta egy megjelölt időpontban a szolgálatnál fogadóórát biztosítottunk, ahol szintén sor kerülhetett az információcserére, gyermekekkel kapcsolatos jelzések megtételére.

A feladatmegosztások, felelősségek tisztázása érdekében, az érdeklődésre számot tartó témákban **szakmaközi megbeszélést** hat alkalommal szerveztünk.

Az együttműködés, az információszerezés egyik formája a **pedagógiai, vagy egyéb szakmai vélemény megkérése** is, ami írásban történik és mindenképpen az iktatott iratok között szerepel, az eset dokumentációjában.

A gyermekbántalmazás, az elhanyagolás meghatározása, súlyosság kérdésének az eldöntése és az ebből adódó eljárások megindítása felelősségteljes feladat, ez a jelzőrendszeri tagokra is nagy terhet, olykor dilemmát ró. A napvilágra kerülő eseteknél mind az áldozatoknak, mind a potenciális áldozatoknak nagy szüksége van a körültekintő vizsgálatra és az érdekeiket szem előtt tartó intézkedésekre.

2017. február 23-án szerveztük meg az **éves szakmai tanácskozást**, mely alkalomra a jelzőrendszeri tagok az előző évet értékelve számoltak be munkájukról, megnevezték az erősségeket, a fejlesztendő területeket, valamint javaslatot tettek a munka hatékonyságát növelésére. Ennek alapján készítettük el március 31-ig a jelzőrendszeri intézkedési tervet.

3.1.5. Speciális szolgáltatások

Kapcsolatügyelet

A szolgáltatás célja, hogy a gyermeknek a család válás vagy más ok miatti felborulása után is biztosított legyen az az alapvető joga, miszerint kapcsolatot tarthasson szüleivel, nagyszüleivel, testvéreivel. Családsegítőink 2016. évben 59 alkalommal került sor a szolgáltatás biztosítására, mely 12 gyermek számára adott semleges, természetes környezetet a családi kapcsolatok ápolására.

3.1.6. Preventív jellegű szolgáltatások

Nyári gyermektábor

Szolgáltatunk a Spektrum Alapítvány és Mezőberény Város Önkormányzatának támogatásával évről évre megszervezi nyári napközis táborát, mely felüdülést, emocionális, közösségi élményeket, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújt a gyermekek számára. Játékos foglalkozásokon keresztül történik meg az egészséges életmódra nevelés, az együttműködési szabályok elsajátítása, a társas készségek fejlesztése. 2016. évben 35 fő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számára biztosítottuk a hasznos szabadidő eltöltés lehetőségét.

„Légy Te is karácsonyi Angyalka”

A program a Mezőberényi Nagycsaládos Egyesület, a Mezőberényi Vöröskereszt, a Spektrum Alapítvány, a Fogjunk Össze Közhasznú Egyesület, a Tízváros Alapítvány összefogásával a tavalyi évben is megszervezésre került, melynek keretében a városban élő hátrányos helyzetű családok számára adománygyűjtés-és osztás valósult meg. Szolgáltatunk a program keretében 206 fő gyermek számára tudott ajándécsomagot adni ezáltal hozzájárulni ahhoz, hogy a gondozásunkban lévő gyermekeknek boldogabb karácsonya legyen. A program záró rendezvényén történő ételosztásban szolgáltatunk családsegítői is aktívan közreműködtek. A Nagycsaládos Egyesület jóvoltából 23 család részére élelmiszer-csomag kiosztására is sor került, mely nagy segítséget nyújtott a téli szünet előtt a rászoruló gyermekek családjai számára.

„Egész(séges) életem”

A NEA-TF-15-SZ-0294. számú pályázat támogatásának köszönhetően a Spektrum Alapítvány együttműködésében valósult meg a program, melyben 3 hónapon keresztül heti rendszerességgel 2x15 fő általános iskolás korú gyermek vett részt. A Test- Lélek- Szellem hármasságát hangsúlyossá tevő tematikus csoportfoglalkozásokba az ellátásban lévő gyermekek kerültek bevonásra. A program az egészségtudatos magatartás kialakítását célozta, a gyermekek belső erőforrásainak – készségek, képességek, motivációk – fejlesztésével.

3.1.7. Szociális gyermekétkeztetés

Családgondozóink részt vettek a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában, melynek keretében Mezőberény Város Önkormányzata állami támogatás igénybe vételével 2016. évben is tudott napi egyszeri meleg étkezést biztosítani a rászoruló gyermek számára.

6. táblázat Szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma, 2016. év

Szünidő típusa	Gyermekek száma
Tavaszi	105 fő
Nyári	109 fő
Őszi	121 fő
Téli	101 fő

3.1.8. Jövőbeni javaslatok, célok meghatározása:

- A gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonyságának, problémaérzékenységének további erősítése
- Az együttműködés munkamódszereinek fejlesztése
- A gondozásban lévő gyermekekről naprakész információcsere a településen működő intézmények teljes részvételével

- Az iskolai gyermekvédelmi feladatokat ellátó osztályfőnökök további problémaérzékenyítése, családsegítővel való kapcsolattartásuk hatékonyságának további növelése egyéni konzultációk formájában
- Prevenációs programok szervezése a szülői hatékonyság növelése, az álláskereső és munkanélküliek életvezetési készségeinek javítása, a fiatalok jövőképeinek alakítása, a tudatos egészségmagatartás és értékválasztás kialakítása céljából.
- A gyermekjóléti központ és szolgálat szakmai együttműködésének fejlesztése
- A gyermekvédelmi tevékenységekről, előadásokról szóló összegző tájékoztató megjelentetése a helyi médiában

3.1.9. Személyi feltételek

	Létszám	Munkakör
Család- és gyermekjóléti szolgálat	5 fő	családsegítő
	heti 4 óra	mentálhigiénés munkatárs
Család- és gyermekjóléti központ	2 fő	esetmenedzser
		pszichológus
		jogász

3.1.10. Tárgyi feltételek

A gyermekjóléti szolgálat tárgyi feltételei megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. A 2008-ban felújított épület mind fizikailag, mind infokommunikációs szempontból akadálymentesített. A gondozási tevékenységekre használt irodák irodatechnikával és kommunikációs eszközökkel ellátott.

3.2. A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, ezzel összefüggő tapasztalatok

Bölcsőde

A gyermekek napközbeni ellátását a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat működtetésében lévő Bölcsőde biztosítja 56 férőhelyen.

Szolgáltatási területe Mezőberényen kívül Bélmegyer, Kamut, Köröstarcsa, Murony településekre terjed ki, de a szülők részéről jellemzően csak Mezőberényből érkezik felvételre vonatkozó igény.

A bölcsőde a családban nevelkedő, 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni felügyeletét, szakszerű gondozását, nevelését biztosítja. A Gyermekvédelmi törvény által meghatározott esetekben ez az időszak kiterjedhet egészen a gyermek 4, illetve 6 éves koráig is.

Az intézmény célja, az egészséges testi, lelki, szociális fejlődés biztosítása valamennyi gyermek

számára, barátságos, biztonságos, szeretetteljes légkörben, az életkornak megfelelő környezetben. Célunk az aktivitás kibontakoztatása, a szocializáció segítése.

A Bölcsődébe a 2016-os évben összesen 90 gyermeket írtattak be, a nemek közötti megoszlás egyenlő arányban alakult a fiúk és lányok között.

3. ábra Bölcsődébe beíratott gyermekek száma nem és életkor szerint, 2016.

Életkort tekintve a 12-24 hónapos gyermekek vannak többségben, de megnőtt az 1 év alatti gyermekek létszáma is, ami a kisgyermekes anyukák munkavállalását lehetővé tevő intézkedések bevezetésének, a családtámogatási rendszer átalakításának tudható be.

A hiányzások miatt a bölcsőde kihasználtsága a beíratott gyermekek létszáma alapján mindig magasabb értéket mutat, mint a jelenlévő gyermekekkel meghatározott.

2016. évben a gyermekek jelenlétére 60%-os férőhely kihasználtság jellemző, míg a beíratott gyermekek mutatója 88%. Mindkét érték az előző évhez viszonyítottn hasonló arányokat mutat.

Év közben 51 gyermek hagyta el az intézményt 42 főt óvodába írtattak, 4 gyermek költözés miatt, 5 fő betegség miatt.

A 15/1998. (IV.30.) EMMI rendelet 46.§ (1) bekezdése alapján egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek nevelhető-gondozható, kivéve ha minden gyermek betöltötte a második életévét, vagy sajátos nevelési igényű gyermeket is nevelnek, gondoznak.

2016-ban jellemzően megemelkedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, és az ingyenes étkeztetést is egyre több család vehette igénybe.

7. táblázat Normatív kedvezményre jogosult gyermekek száma, 2015-2016.

	2015. év	2016. év
RGYK-ben részesülő	5	12
Fogyatékos gyermek	-	-
Tartósan beteg gyermek	4	4
Három, vagy több gyermekes család gyermeke	6	7
Jövedelmi helyzet miatt ingyenesen étkezők	25	47
Hátrányos helyzetű gyermek	4	2

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek	1	1
Védelemben vett gyermek	2	-
Összesen	42	73

A Gyermekvédelmi törvény a bölcsődei gyermekétkeztetésben 2015. szeptember 1-jei hatállyal kiterjesztette a 100%-os normatív kedvezményre jogosultak körét. Ennek értelmében ingyenesen étkeznek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, a tartósan beteg, fogyatékos gyermekek és egészséges testvéreik, a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermekek, a nevelésbe vett gyermekek, valamint az olyan családjában élő gyermekek, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át.

A gondozási díj fizetése alól továbbra is mentességet élveznek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, a három, vagy több gyermekes családok gyermekeinek, és a tartósan beteg gyermekek.

A bölcsőde gyermekvédelemben betöltött szerepei

a) Szülőkkel való rendszeres kapcsolattartásra nagy hangsúlyt helyezünk, hiszen ellátásunk a szülői nevelést, az otthoni ellátást egészíti ki. Az együttműködés partneri viszonyt feltételez, mely őszinteségen alapszik. A szülővel való kiegyensúlyozott kapcsolat, a beszoktatás, a napirend, a gondozás, a játék a bölcsődei élet fontos elemei és helyzetei, melyek a gyermeki szükségleteken túl személyiségük egészséges formálására, szociális képességük fejlődésére is kihatnak.

Formái

- Rendszeresen megszervezett nyílt napokon, illetve jelentkezéskor a szülő rövid betekintést nyerhet a bölcsőde életébe.
- Minden szülő kap egy írásos tájékoztatót a bölcsődei életéről.
- Családlátogatás során ismerkedik meg a gyermek a gondozónővel. A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel az otthoni környezetben, a gyermek biztos háttérben fogadja a bölcsőde munkatársát. A gondozónő megismeri a család szociális körülményeit, valamint sok új információ birtokába jut, amit hasznosít a gyermek bölcsődei nevelése során. Szükség esetén többször is meglátogatjuk a családot.
- Adaptáció: Ez a család és a bölcsőde együttműködésének első színtere. Bölcsődénkben a két hetes szülővel történő beszoktatást ajánljuk és javasoljuk, mivel a gyermek számára ismerős személy jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan alakul ki az érzelmi kapcsolat, kötődés, mely segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását.
- Napi szintű kapcsolat valósul meg a kisgyermek átadása – átvétele során, ahol kölcsönös tájékoztatás történik a gyermek fizikai, egészségi és mentális állapotáról.
- A szülők igénye szerint kialakított fogadóórákon, szűk körben, vagy négy szemközt bizalmas beszélgetések folynak a kisgyermeknevelő és a szülő között. Hatékonyak bizonyul, a szülő jobban megnyílik, mint egy szülői értekezleten.
- Szülőcsoportos megbeszélés, ahol a kisgyermeknevelők a szülőket aktuálisan foglalkoztató, gyermekneveléssel kapcsolatos kérdéseikben tudják segíteni, akár az adott témában szakértő

személyek bevonásával próbálva megoldást találni az adott helyzetekre (pl. bölcsőde- óvoda átmenet, szobatisztaság, beszédfejlődés).

- o Családi délutánjainkon lehetőséget biztosítunk a kapcsolatok teremtésére, erősítésére, ápolására, családias vidám hangulatban

b) Gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagjaként

A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer tagjaként együttműködik mindazon intézményekkel, szakemberekkel, akikkel a gyermek ellátása során kapcsolatba kerül, így a gyermekorvosokkal, védőnőkkel, az óvodákkal, a gyermekjóléti szolgálattal. A bölcsőde gyermekvédelmi feladatait a bölcsőde szakmai vezető helyettese látja el, aki rendszeresen részt vesz a gyermekvédelmi esetmegbeszéléseken, estkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken.

A Bölcsőde kapcsolatot épített ki a Napraforgó Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Pedagógiai Szakszolgálattal. Rendszeres időközönként járnak ki szakemberek a gyermekek fejlettségi szintjének felmérése céljából, szükség esetén elkezdik a korai fejlesztést.

c) Preventív programok

Nyílt rendezvényeink a gyermek,- szülő,- kisgyermeknevelő kapcsolatrendszer erősítését szolgálják.

Minden év áprilisában **nyílt hetet** tartunk, amikor a szülők gyermekükkel együtt betekintheznek a négy bölcsődei csoport életébe, a nevelői-gondozói munkába, valamint megismerhetik a gyermekek igényei szerint kialakított környezetet, és a játszóudvart. Az utolsó napokban a beiratkozás is megtörténhet.

Minden év októberében szervezzük meg városi szintű rendezvényként az immár hagyománnyá vált **Szüreti mulatságot**, ahol közel 200 fő vendég tisztelt meg bennünket jelenlétével.

Zártkörű rendezvényeinken a bölcsődébe járó gyermekek családjakkal vesznek részt. Ilyen a farsang, a húsvét, az anyák napja, a télapó ünnepség, a karácsony.

Programjainkra jellemző, hogy család - barát célok, elképzelések mentén kerülnek megrendezésre, egymásra épülnek és folyamatosak. Programjaink a környezeti nevelés köré formálódnak, az év minden szakában szervezünk kisebb sétákat, próbálunk tájékozódni, eljárunk a piacra, fagyizni, leveleket, terméseket, virágokat gyűjteni. Lovaskocsizás keretén belül a gyermekek körbe utazzák a várost.

Célunk minél szeretetteljesebbé tenni ezeket az alkalmakat, az együtt eltöltött időt minőségi idővé formálni, alakítani.

A kisgyermeknevelők a gyermekneveléssel kapcsolatos gondolatokat, jó gyakorlatokat a legjobb tudásuk szerint közvetítik a szülők felé, hogy szeretettel, türelemmel, elfogadással, optimális életet tudnak biztosítani gyermekeik számára.

A szülő- gyermek kapcsolatának erősítésére is több lehetőséget kínálunk:

Játzócsoporthoz

A családi nevelés támogatását segítő szolgáltatásunk megfelelően felszerelt csoportszobában valósul meg, kedvező körülményeket teremtve a gyermekek szüleikkel, hozzátartozóikkal való együttjátszásra. Munkanapokon fogadjuk a 0-3 éves korú gyermekeket és szüleiket, előzetes bejelentkezés után.

Bölcsődei Ringató

Havi rendszerességgel működő csoport, melynek célja hogy megismertessük a várandós, és kisgyermekes szülőket a 0-3 éves korú gyermekeknek szóló versekkel, énekekkel, mondókákkal, ölbeli játékokkal.

Babamasszázs

Heti rendszerességgel járt ki bölcsődénkbe szakképzett védőnő, és kiscsoportos foglalkozás keretén belül segítette a kismamákkal elsajátíttatni a masszírozás jótékony hatását.

Személyi feltételek

Szakképzettség	Jogviszony	Képesítés
1 fő bölcsődevezető	főállás	kisgyermeknevelő BA
6 fő kisgyermeknevelő	főállás	szakképzett csecsemő és kisgyermeknevelő kisgyermeknevelő BA
3 fő kisgyermeknevelő	részmunkaidő	szakképzett csecsemő és kisgyermeknevelő kisgyermeknevelő BA
1 fő gyermekorvos	vállalkozói szerződés	
1 fő szakács	főállás	szakács
2 fő technikai dolgozó	főállás	
2 fő közfoglalkoztatott	főfoglalkozás	
élelmezésvezető	kapcsolt munkakör	élelmezésvezető

Továbbképzések:

A gyermekjóléti szolgálat és a bölcsőde munkatársainak végzettsége megfelel a jogszabályi előírásoknak. Az intézmény minden évben nagy hangsúlyt fektet arra, hogy dolgozói számára elérhetővé tegye a szakmai személyiségük fejlesztéséhez, karbantartásához hozzájáruló képzéseket.

A tudásunkat folyamatosan fejlesztjük, az aktualitásokkal lépést tartanak.

Három fő kisgyermeknevelő került be a Pedagógus I. életpálya fokozatba, egy fő pedig megkezdte főiskolai tanulmányait a Gál Ferenc Főiskola pedagógiai karán.

3.3. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Helyettes szülői hálózat

A gyermekjóléti szolgálat koordinálásával működtetjük a szolgáltatást, mely a gyermekek átmeneti gondozását biztosítja. A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátást biztosít, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja. 2016. évben egy helyettes szülői pár összesen 3 férőhelyet biztosított. A szolgáltatásra már hosszú évek óta nem jelentkezik igény.

3.4. Védőnői Szolgálat

A Védőnői Szolgálat ellátási területe Mezőberény és Csárdaszállás 0-18 éves korú lakosságára,

valamint a felnőtt lakosság azon rétegére terjed ki, akik szoros kapcsolatban állnak ezzel a korosztállyal, illetve valamilyen lakossági szűrésben érintettek.

Nyitott tanácsadóként működik, vagyis, ha valaki megkeresi a szolgálatot bármilyen problémával, a védőnők tudásunk és lehetőségünk szerint igyekeznek a gondozottakat kiszolgálni.

Az összesen hat védőnői körzetből négy területi védőnői körzetként, egy vegyes körzetként és egy iskolavédőnői körzetként működik.

- A területi védőnő feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet alapján látja el. Gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós, gyermekágyas anya, 0-6 éves korú gyermek, ill. olyan 6-16 éves korú gyermek él, aki nem jár semmilyen közösségbe, intézménybe.
- A várandós anyák gondozása a terhesgondozásról szóló 33/1992. (XII. 23.) NM rendeletben foglaltak szerint történik.
- Az óvodában a védőnő feladatok végzésére, az oktatási intézményben a tanulók ellátására az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet iránymutatása a mérvadó.

3.4.1. A területi védőnő feladatai közé tartozik

- a családgondozás,
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztés, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében, végrehajtásában való részvétel

A területi védőnő egyéb feladatai a gyermekvédelemben:

- a) Nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitel szerűen élő várandós anyákat, a gyermekeket az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig.
 - b) Tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz, a védőnői ellátáshoz való jogairól és az ellátáshoz kapcsolódó kötelezettségeiről, az igénybevétel elutasításának következményeiről és rögzíti az egészségügyi dokumentációban.
 - c) Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez a szülővel/törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében.
 - d) Írásban értesíti a gyermekjóléti szolgáltatót és a házi gyermekorvost/háziorvost, ha
 - a körzetében észleli várandós anya szociális válsághelyzetét, ami a magzat egészséges fejlődését befolyásolja
 - a szülő/törvényes képviselő megtagadja a területi védőnői ellátás (családlátogatás, védőnői tanácsadás, szűrővizsgálat) igénybe vételét - a jogokról és kötelezettségről szóló tájékoztatás, a szükségletnek megfelelő egyeztetett gondozási és családlátogatási terv megajánlása ellenére,
 - a gyermek veszélyeztetettségének észlelése esetén.
 - e) Figyelemmel kíséri a gyermekjóléti szolgáltató visszajelzését és az abban foglalt szükséges teendők megvalósulását.
 - f) Védőnői helyzetértékelést készít (pl. a település jegyzője, a gyermekjóléti szolgálat, a kórházi védőnő kérésére) a család szociális körülményéről a veszélyeztetettség háttértényezőinek feltárása érdekében.
 - g) Felkérésre részt vesz közös családlátogatáson a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, illetve esetmegbeszélésen a veszélyeztetettség csökkentése, megszüntetése érdekében.
- Részt vesz, a tervezett, előre egyeztetett időpontban megszervezett szakmaközi megbeszéléseken, illetve – képviseli a védőnői szolgálatot a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, felkérésre

szóban is tájékoztatást ad a körzetében végzett, illetve folyó gyermekvédelmi tevékenységéről, együttműködik a jelzőrendszer tagjaival.

h) Írásban tájékoztatót készít a gyermekvédelemmel kapcsolatos területi védőnői munkáról, javaslatot tesz a gyermekvédelmi munka eredményességének javítására.

Gondozotti létszám alakulása

A 2016-os évben Mezőberény és Csárdaszállás területén összesen 78 gyermek jött világra, közülük 10 fő koraszülött, 1 halva születés és 1 csecsemőhalott volt. 2016-ban összesen 532 családot gondoztunk a védőnői körzetekben.

8. táblázat A védőnői körzetek gondozotti létszáma, 2016.

Gondozottak	létszáma					
megnevezése	Összesen	I.körzet	II.körzet	III.körzet	IV.körzet	V.körzet, Csárdaszállás
Csecsemő	78	22	17	17	19	6
1-3 évesek	181	42	40	45	48	6
3-7 évesek	364	98	74	95	89	8
Várandósok	158	41	37	36	38	6
Mindösszesen	781	203	168	193	194	26

A védőnői tevékenység helyszínei: a Tanácsadóban önálló fogadóóra illetve Várandós és Csecsemő Tanácsadás keretein belül; a család otthonában családlátogatások során; nevelési-oktatási intézményekben történő tisztasági vizsgálatok és egészségnevelés alkalmával; valamint közösségi programokra alkalmas helyszíneken.

Önálló tanácsadás keretében körzetenként heti 2 óra csecsemő és heti 2 óra várandós tanácsadás van meghirdetve. Valójában ezen felül a gondozottak igényeinek megfelelően alakítjuk a tanácsadásokat, a fent említett időintervallumon felül.

Havonta egy alkalommal Dr Csiby Miklós Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretében biztosítja a várandós tanácsadásokat a városban.

9. táblázat Tanácsadások forgalma védőnői körzetek szerint

Gondozottak megnevezése	I.körzet	II. körzet	III. körzet	IV. körzet	V.körzet Csárdaszállás	Összesen
Csecsemő	267	293	195	165	20	940
1-3 évesek	182	102	103	119	18	524
3-6 évesek	144	81	69	86	13	393
várandósok	169	146	165	142	20	642
MSZSZ	75	66	94	33	0	268
Mindösszesen	762	622	532	512	71	2499

Gyermekevédelmi feladataink közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észrevétele, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése.

Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi,

mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrizzük, a szűrővizsgálatok eredményét tudatjuk a házi gyermekorvosokkal, akikkel szorosan együttműködünk. (Ezek a státuszvizsgálatok a 2017-évi törvénymódosításoknak köszönhetően kötelező a részvétel, 2016-ban még nem volt a szülő kötelezhető erre.)

Az egészségügyi prevenciós tevékenységünk egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

Az egészségnevelő, prevenciós és gyermekvédelmi munkánk elsődleges színtere a család saját élettére, melyre családlátogatások során kerül sor. A látogatások számszerűen az alábbiak szerint alakultak 2016-ban:

10. táblázat Családlátogatások száma, 2016.

Gondozottak megnevezése	I.körzet	II.körzet	III.körzet	IV.körzet	V.körzet Csárdaszállás	Összes
csecsemő	389	266	282	303	26	1266
1-3 évesek	194	276	143	171	21	805
3-6 évesek	179	225	133	168	26	731
várandósok	90	100	139	116	18	463
nővédelem	5	14	6	8	0	33
Összes szaklátogatások száma	918	973	785	869	104	3649

A területi védőnői ellátás feladatai közé tartozik az **óvodák ellátása** is, ahol minimum negyedévente egyszer tisztasági és fejtevésségi vizsgálatot végzünk, de ezt általában ezen az időintervallumon kívül is az óvodák kérésének megfelelően elvégezzük, illetve nyomon követjük a kiszűrt gyerekek kezelését. Sajnos a fejtevésség állandóan jelenlévő probléma. A védőnő feladata az óvodai környezet higiéniájának időközönkénti ellenőrzése is.

Ezen felül a tanév során igény szerint, de legalább egy alkalommal részt veszünk az óvodai csoportok szülői értekezletein, tájékoztatjuk a szülőket a fejtevésség megelőzéséről, illetve az óvónők kérésének megfelelően egészségfejlesztő előadásokat szervezünk, egészségnapokon, tematikus napokon veszünk részt.

11. táblázat Körzetekhez tartozó óvodák, és a gyermekek létszáma, 2016. szeptember 30.

Védőnői körzet	Óvoda megnevezése	Gyermekek száma (fő)
I.körzet	Katicabogár Evangélikus Német Nemzetiségi Óvoda	100
	Tálcum Református Óvoda	30
II. körzet	Magyarvégesi Óvoda	61
III. körzet	Tóparti Óvoda	31
	Nefeletjs Óvoda	39
IV. körzet	Csibiri Óvoda	58
	Mosolygó Óvoda	43
V.körzet	Csárdaszállási Óvoda	9
	Rózsahgyi K. Általános Iskola Csárdaszállási	11

	Tagintézménye	
Összesen		382

4.2. Iskolaegészségügyi ellátás

A Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola Gimnázium és Kollégium az V. védőnői körzet részeként, vegyes körzetben, a Mezőberényi Általános Iskola önálló iskolavédőnői körzetként működik.

2016 novemberéig mindkét iskolavédőnői körzetet Puskelné Ollé Ilona látta el, aki 2016. decemberétől megérdemelt nyugdíjas éveit tölti. Felmentési idejének megkezdésétől az iskolákat Litvai-Balogh Csilla és Macsáriné Várhegyi Anita helyettesítették 2016-ban.

12. táblázat Védőnői körzetekhez tartozó iskolák, 2016. szeptember 30.

Védőnői körzet	Iskola megnevezése	Gyermekek száma (fő)	
V.körzet	Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola Gimnázium és Kollégium	Általános iskola	50
		Gimnázium	544
Iskolavédőnői körzet	Mezőberényi Általános Iskola	Alsó tagozat	368
		Felső tagozat	385
Összesen			1 347

Az iskolavédőnő feladatai:

- önálló védőnői szűrővizsgálatok elvégzése a páros osztályokban, a szűrővizsgálat eredményéről a szülők tájékoztatása, eredmények dokumentálása az iskolaegészségügyi törzslapon
- iskolaegészségügyi törzslapok kiállítása 1. osztályosoknak, ennek folyamatos vezetése
- iskolaorvosi szűrővizsgálat előkészítése, az előírt vizsgálatok megtörténtének nyomon követése
- a 6. osztályosoknak MMR és DPT oltások megszervezés, oltóanyagok megrendelése, az oltásokról a szülők tájékoztatása, a megtörtént oltások jelentése az ANT SZ népegészségügyi osztályának.
- a 7. osztályosok Hepatitisz oltásának megszervezése, oltóanyag rendelése, szülők tájékoztatása az oltásról, annak időpontjáról, pótolás szervezés. Az oltás jelentése az ANT SZ népegészségügyi osztályának
- 7. osztályos lányok HPV oltásának megszervezése (nem kötelező), szülők tájékoztatása az oltásról, annak időpontjáról. A megtörtént oltások jelentése.
- a védőoltások dokumentálása oltási könyvben, gyermekegészségügyi törzslapon
- negyedévente tisztasági, fejtetvességi vizsgálat végzése az osztályokban, illetve szükség esetén, kontrollvizsgálatok végzése
- higiénias ellenőrzések az iskola épületében, mellékhelyiségeiben, étkezdékben, konyhában.
- kapcsolattartás a jelzőrendszeri tagokkal, az Családsegítő és Gyermekegészségügyi Szolgálat
- egészségnevelő, egészségfejlesztő alkalmak szervezése, részvétel az iskola által szervezett egészségnapokon

2016-ban is több alkalommal vettünk részt az iskolák által szervezett egészségnapokon, elsősegélypontot biztosítottunk, részt vettünk osztályfőnöki órákon, gyógynövényekről tartottunk előadást, egészséges táplálkozásról tartottunk egészség órákat, személyes konzultációkat biztosítottunk tinédzser korú lányoknak, szűrővizsgálatokhoz kapcsolódóan segítettük a vizsgálatokra

eljuttatni problémás diákokat, szükség esetén a Család- és Gyermejkölési Szolgálat segítségét is kértük. Rendszeresen visszatérő fejtetvességi problémák esetén a rendszeres kontrollvizsgálatokkal, illetve a rászoruló családoknak irtószert beszerzésében segítettünk.

Számtalan alkalommal segítettünk adományokat célba juttatni, akár felajánló családoktól, akár a Baptista szeretetszolgálat adományairól legyen szó. Nővédelem területén az önkormányzat által felajánlott fogamzásgátló eszközökhöz való hozzáférést oldottuk meg Dr Csiby Miklós segítségével, ezeknek a nőknek a kontroll vizsgálatokon való részvételét figyelemmel kísérik.

2016-ban is folyamatos és rendszeres volt az együttműködés a jelzőrendszer tagjaival a gyermekek védelme érdekében.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

Szakmai, valamint hatósági ellenőrzésre több alkalommal is sor került a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat tekintetében, azonban írásbeli visszajelzés – kapcsolódó megállapítás – egy esetben sem érkezett.

5.⁴ Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

A jövőre vonatkozó javaslataink között továbbra is nagy hangsúlyt képviselnek a prevenciók tevékenységek.

Közösségközpontú programok között továbbra is tervezzük szerepeltetni a különböző célcsoportokat megszólító rendezvényeket, mint például a családi nap, iskolai szünetekhez kapcsolódó táborok, szabadidős tevékenységek.

Az egészségtudatos magatartás kialakítását leghatékonyabb gyermekkorban elkezdni, így jelentős szerepet szánunk az egészségfejlesztő programoknak. A Spektrum Alapítvánnyal együttműködve, az „Egész(séges) Életem” projekthez hasonlóan tervezzük a gyermekjóléti alapellátott gyermekek számára egészség prevenciót, így az egészséges életmódot, és egészséges táplálkozást népszerűsítő, egészség holisztikus értelmezési kereteit tudatosító csoportfoglalkozásokat.

A pályázati lehetőségeket a jövőben is szeretnénk kihasználni, melyeknek célja a fiatalság lelki, mentális egészségének megőrzése, fejlesztése, a deviáns viselkedésminták kialakulásának megelőzése, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációjának elősegítése.

Szintén pályázati forrásból szeretnénk olyan programokat beindítani, mely hozzájárul a család társadalmi szerepének megerősítéséhez, a családi kohézió növeléséhez, a családok életvezetési kompetenciáinak fejlesztéséhez.

Lehetőségként a jelzőrendszeri tagok javasolták a deviáns magatartások és azok káros következményeire vonatkozóan még több felvilágosító előadás szervezését, megtartását. Továbbá a szülőket célzó programok szervezését, ahol gyermekneveléssel, következetesség hiányával kapcsolatos problémák kerülnek megvitatásra. Hasznosnak ítélnének még több szabadidő hasznos eltöltésére irányuló program szervezését, továbbá az aktuális problémák nyilvánosság előtt történő

⁴ Átemelve a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat beszámolójából.

megvitatását a helyi médiában.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

6.1.⁵ Bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, helyi bűnmegelőzési tevékenység

Mezőberény Város Önkormányzata rendelkezik Bűnmegelőzési és közbiztonsági Koncepcióval. A koncepció célja az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési elképzelési tervének megfogalmazása, a megvalósítandó azonnali, rövid, közép és hosszú távú célok kijelölése. Fontos célja az életminőséget javító közbiztonság megteremtése. Cselekvési programjai közül a legfontosabbak a közterület rendjének biztosítása, a gyermek és fiatalkorú bűnözés csökkentése, ifjúságvédelem, droghasználat és kábítószer- bűnözés csökkentése, családon belüli erőszak megelőzése annak kezelése stb..

A prevenciós tevékenység során elsősorban a halmozottan hátrányos helyzetűekre, a veszélyeztetett gyermek és fiatalkorúakra, illetve a visszaesőkre kell koncentrálni. A megelőző munkában be kell vonni a rendőrséget, a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat munkatársát, védőnői szolgálatot, az iskola vezetését.

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek fontos, hogy legyenek tisztában azzal, hogy sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Növelni kell az áldozatok részéről a bejelentési aktivitást, tudatosítva, hogy csak akkor lehet segíteni, ha szakemberekhez fordulnak. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében.

2015. évben Mezőberény város illetékességi területén összesen 15 alkalommal (2015-ben 17) vált szükségessé családon belüli erőszak miatt foganatosította rendőri intézkedés. Ezek során megállapítást nyert, hogy a családtagok között 11 esetben került sor fizikai bántalmazásra, itt 2 esetben volt jelen a családhoz tartozó gyermekkorú személy is. Gyermekkorú személy sérelmére bűncselekmény nem valósult meg. A legjellemzőbb jogsértő cselekmény a súlyos és könnyű testi sértés, valamint a zaklatás volt.

A 15 alkalommal történt intézkedés során 1 családnál vált szükségessé visszatérő rendőri intézkedés. A végrehajtott intézkedések során egy esetben sem került sor megelőző távoltartás foganatosítására.

A Mezőberényi Rendőrőrs keretében továbbra is gondoskodnak a gyermekek bűnmegelőzési, közlekedési képzéséről, mivel az ilyen életkorban elsajátított ismeretek hosszabb távon is a magas szintű közlekedési kultúrát, illetve a jogkövető életmódot segítik elő.

A Mezőberényi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium tanulóival, a szülői munkaközösséggel, a tantestülettel és az intézmény vezetésével történő kapcsolattartás céljából csatlakozott a Rendőrőrs az „Iskola rendőre” programhoz, és az általános iskola több osztályában végrehajtják a D.A.D.A. program oktatását is.

A Mezőberényi Rendőrőrs rendőrei feladataik ellátása során figyelmet fordítottak az oktatási intézmények közelében az iskolába haladó, vagy onnan távozó gyermekek közlekedésének segítésére, a balesetek megelőzésére, illetve a szabálysértések és bűncselekmények megelőzésére.

⁵ A Mezőberényi Rendőrőrs 2016. évi tevékenységéről szóló beszámoló felhasználásával készült.

6.2.⁶ A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

2016. évben sem gyermekkorú, sem pedig fiatalok nem követett el bűncselekményt.

A szabálysértési tényállást elkövetők tekintetében további információk a beszámoló 3.1.3. *Szakmai tevékenységek mutatószámai* alcím alatt találhatóak.

7.⁷ A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

Városunkban közel 70 civil szervezet működik, mely kulturális, sport, szociális, egészségügyi és szabadidős tevékenységi területeket fog össze. Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok felvállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségeihez mérten anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

A civil szervezetek közül legcélzottabban a **TÍZVÁROS Alapítvány** tevékenysége irányul a mélyszegénységben élők, és a romák felzárkóztatására. Kincsház Községi Központjukban a gyermekek mellett azok családjaival is foglalkoznak. A Kincsház ideális helyszínt biztosított a családi nap megszervezésének, kézműves foglalkozások tartásához. A generációk közötti együttműködést segítette Békéscsabai Szlovákok Senior Klubjával való együttműködés, melynek tagjai a Kincsház gyermekeknek a nyári szünetben kézműves foglalkozást tartottak, ahol a résztvevők gyöngyöt fűzhettek, bőrből karkötőt-nyakláncot készíthettek. Karácsony előtt újabb foglalkozásra került sor, ahol adventi koszorúkat és karácsonyfa díszeket készíthettek a gyerekek.

A TÍZVÁROS Alapítvány ifjúsági csapatával július végén tettek egy kirándulást Erdélybe. Első nap a fiatalok a Dévai Szent Ferenc Alapítvány nagyszalontai gyermek otthonába vittek adományokat, majd Köröstárányba utaztak. Több túrán is részt vettek, ahol megismerték a környék természeti kincseit, valamint jó kapcsolatot sikerült építeni a helyiekkel és a belényesi fiatalokkal.

A két évvel ezelőtt megalakult a bábcsoportjuk, melynek célja, az előadásokon keresztüli értékátadás. A gyerekek nyelvén kerülnek megfogalmazásra olyan értékeket, mint az önzetlenség, becsületesség, szorgalom és kitartás.

A programok, rendezvények mellett a Kincsházban dolgozó munkatársaik folyamatosan segítik a családokat adományokkal és (életvezetési/ gyermeknevelési) tanácsadással.

A **Mezőberényi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat** játékvásárlással támogatta TÍZVÁROS Alapítvány által működtetett, a leghátrányosabb helyzetű cigánygyerekekkel foglalkozó Kincsházat.

Pénzbeli támogatással (100 ezer Ft) motiválták a roma gyerekeket a Mezőberényi Gyermek FC-ben való szerepléshez. A sportban elért eredmények nagy szerepet játszanak a gyermekek tudatos jövőtervezésében.

A Tóparti Óvodába járó cigánygyerekek alapvető tisztasági csomagjához és kulturális programon (Bábszínház) való részvételükhöz járultak hozzá.

2016 augusztusában tanulmányi kirándulás keretében a roma családok Parlamenti látogatását

⁶ Átemelve a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat beszámolójából.

⁷ Átemelve a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat beszámolójából.

szervezték meg, majd a nap a Fővárosi Nagycirkusz előadásán ért véget.

Szervezetünk részt vett a „Tegyük az Élhető Magyarorszáért Egyesület” által, Mezőberényben is megvalósított Roma lányok korai iskolaelhagyását megelőző program megvalósításában 2016.04.01 és 2016.08.31. közötti időszakban. Mezőberényből 10 fő hátrányos helyzetű lány és családja lett bevonva a programba, és vehettek részt különböző foglalkozásokon, kaptak segítséget a tanulásban mentoraiktól.

A városi pályázat segítségével sikeresen rendeztük meg első gyermeknapi programunkat 2016-ban. A gyerekek akadályversenyen, ügyességi játékokon és rajzversenyen vehettek részt, valamint bábszínházi előadáson.

Húsvétkor és karácsonykor számukra megfelelő programokat szerveztünk a TÍZVÁROS Alapítvány tagjaival. Megemlékezve az ünnepre, utána mindig kisebb ajándékokkal jutalmaztuk aktivitásukat.

Mezőberény, 2017. május 18.

Készítette: Mészáros Erika, a Mezőberényi Polgármesteri Hivatal Szociális Csoportja,
Kovács Edina, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat Igazgatója,
Bessenyei Papp Kitti, családsegítő vezető,
Boldi Ildikó, bölcsődevezető,
Hőgye Ildikó, védőnő,
valamint a 6. rész tekintetében felhasználásra került a Mezőberényi Rendőrőrs 2016. évi beszámolója

Szerkesztette: Gulyásné dr. Sáli Henrietta, aljegyző